

Dnro 31446/2022

18.10.2022

Vedenjakelualueiden paikkatietoaineistot ja niiden toimittaminen

Ohje talousvettä toimittaville laitoksille ja
kuntien terveydensuojeluviranomaisille

Ohjeen tarkoitus

Talousvettä toimittavan laitoksen on pidettävä vedenjakelualuetta koskevat tiedot ajan tasalla terveydensuojelulain (763/1994) 18 a §:n mukaan. Vedenjakelualan rajausta koskeva tieto on ylläpidettävä aluemaisessa paikkatietomuodossa niillä laitoksilla, joiden vedenjakelualueilla toimitetaan vettä vähintään 10 kuutiometriä vuorokaudessa tai vähintään 50 henkilön tarpeisiin. Kyseisiä vedenjakelualueita valvotaan sosiaali- ja terveysministeriön talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista antaman asetuksen mukaan (1352/2015). Talousvettä toimittava laitos toimittaa sekä vedenjakelualan rajauksen tai rajauksen tarkennuksen aluemaisena paikkatietoaineistona että kunnan terveydensuojeluviranomaiselta saatavat vedenjakelualuetta koskevat tarkentavat tiedot Suomen ympäristökeskukselle (SYKE). Tässä ohjeessa annetaan tarkemmat ohjeet paikkatietoaineistolle ja sen lähettämiselle.

Toimitettava aluemainen paikkatietoaineisto

- Aineiston koodinaattijärjestelmän tulee olla EPSG:3067 (eli ETRS-TM35FIN). Valmiit aineistot voidaan muuttaa tähän koordinaatistoon, jos ne ovat jossain muussa tunnetussa koordinaattijärjestelmässä.

- Toimitettavan paikkatiedon pitää olla **ESRI shapefile-**, **ESRI filegeodatabase-** tai **geopackage-**formaattissa.
- Valviran Talousvesi-verkkosivulla on [ESRI shapefile-](#), [ESRI filegeodatabase-](#) tai [geopackage-](#)formaattissa olevat aineistopohjat, joissa on valmiina attribuuttitaulukko. Tiedostoissa on käytetty Lohjaa esimerkkinä ja se pitää poistaa aineistopohjista, kun niihin luodaan uusi paikkatietoaineisto.
- Attribuuttitaulukossa on oltava seuraavat tiedot omissa ominaisuustietokentissä:

Ominaisuustietokenttä	Sarakkeen otsikko	Saraketyyppi
1. Vedenjakelualueen VATI-järjestelmään ilmoitettu toimipaikan nimi	Vpaikka	text
2. Vatin toimipaikkatunniste	Vtptunnus	text
3. Vatin Kohdetoimintatunnus	Kohde_tun	text
4. Vati-järjestelmään ilmoitettu toiminnanharjoittajan nimi (talousvettä toimittava laitos)	Toimija	text
5. Y-tunnus	Y_tunnus	text
6. Vatin toimijatunnus	V_toi_tun	text
7. Valvontayksikkö	Valvyk	text
8. Valvontayksikkötunnus (kolme merkkiä, esim. 067)	Valvyktun	text

- Attribuuttitaulukkoon kirjattavat tiedot pyydetään kunnan terveysuojeluviranomaiselta.

Vedenjakelualan paikkatietomuotoon saattamisessa on otettava huomioon seuraavat asiat:

- Digitoinnin pohjana on käytettävä peruskarttaa.
- Digitoinnissa ja siihen liittyvässä aineistojen käsittelyssä, tallentamisessa sekä tietojen siirrossa on syytä kiinnittää erityistä huomiota tietoturvaan.
- Digitointi tehdään paikkatieto-ohjelmistolla (esim. ArcGIS tai QGIS).
- Vedenjakelualue digitoidaan vektoriformaatissa polygoneina eli sulkeutuvina monikulmion muotoisina alueina.
- Digitointi tehdään mahdollisimman tarkassa mittakaavassa, jotta kiinteistöjen rajat saadaan erottumaan: mielellään vähintään 10 metrin tarkkuudella (kartan mittakaava 1:1000). Tietoturvasyistä johtokarttoja ei pidä käyttää digitoinnin pohjana.
- Digitoinnissa pitää ottaa huomioon mahdolliset vierekkäiset vedenjakelualueet, jotta vedenjakelualueiden tiedot eivät mene päällekkäin eikä muodostu ylimääräisiä aukkoja. On suositeltavaa käyttää paikkatieto-ohjelman yhteistä reunaviivaa ja digitointipisteiden poimintaa (snapping) sekä mahdollisia topologian tarkistustyökaluja.

Aineiston toimittamisen ajankohta

Uusia vedenjakelualueen rajauksia tai rajauksen tarkennuksia aluemaisena paikkatietoaineistona ja kunnan terveydensuojeluviranomaiselta saatavia vedenjakelualueita koskevia tarkentavia tietoja voi lähettää tammikuusta 2023 alkaen maaliskuun 2023 loppuun saakka. Tänä aikana ohjeen mukaisesti lähetetyt aineistot viedään viranomaisjärjestelmiin siten, että viranomaisvalvonnan vedenlaatutiedot ovat nähtävillä Vesi.fi verkkosivuilla kyseisiltä vedenjakelualueilta kesäkuusta lähtien.

Aineiston toimittaminen Suomen ympäristökeskukseen

Paikkatietoaineisto lähetetään Suomen ympäristökeskukseen pakattuna zip-tiedostona. Aineisto lähetetään turvapostilla <https://turvaviestiymparisto.fi/>.

Aineiston luovuttaminen talousvettä toimittavan laitoksen pyynnöstä

Talousvettä toimittava laitos voi pyytää kunnan terveydensuojeluviranomaiselta paikkatietoaineistoja kirjallisella tietopyynnöllä, jonka kunnan terveydensuojeluviranomainen lähettää Valviralle osoitteeseen tesu@valvira.fi.

Tietopyynnössä on esitettävä attribuuttitaulukon ominaisuustietokenttien tiedot. Valvira luovuttaa tietopyynnössä esitetyn yksittäisen vedenjakelualueen aluemaisen paikkatietoaineiston kunnan terveysuojeluviranomaiselle, joka puolestaan toimittaa aineiston pyynnön esittäneelle talousvettä toimittavalle laitokselle.

Lisätietoja

Lisätietoja saa sähköpostitse osoitteesta Valvira: tesu@valvira.fi ja Suomen ympäristökeskus: vedenjakelualueet@syke.fi

Osastonjohtaja Jussi Holmalahti

Ylitarkastaja Jaana Kilponen

Valvira

Sosiaali- ja terveysalan
lupa- ja valvontavirasto

Sosiaali- ja terveysalan
lupa- ja valvontavirasto, Valvira

Ratapihantie 9, 00520 Helsinki
PL 43, 00521 Helsinki
Koskenranta 3, 96100 Rovaniemi

Puhelin 0295 209 111
kirjaamo@valvira.fi
valvira.fi